

LEGISLAȚIE ROMÂNIA

Portal legislativ actualizat din surse publice oficiale

VERSIUNE INFORMATIVĂ PENTRU CONSULTARE

Decretul nr. 3610/1921

privind aprobarea Legii pentru Reforma agrară din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș

DECRET

În vigoare

EMITENT

Parlamentul României

PUBLICARE

Monitorul Oficial nr. 93 din 30 iulie 1921

ULTIMA VERIFICARE

27 mai 2026, 15:08

SURSA OFICIALĂ

<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/28046>

Document generat informativ din surse publice oficiale. Nu înlocuiește Portalul Legislativ - legislatie.just.ro.

Cuprins

1. Articolul 1	36. Articolul 36
2. Articolul 2	37. Articolul 37
3. Articolul 3	38. Articolul 38
4. Articolul 4	39. Articolul 39
5. Articolul 5	40. Articolul 40
6. Articolul 6	41. Articolul 41
7. Articolul 7	42. Articolul 42
8. Articolul 8	43. Articolul 43
9. Articolul 9	44. Articolul 44
10. Articolul 10	45. Articolul 45
11. Articolul 11	46. Articolul 46
12. Articolul 12	47. Articolul 47
13. Articolul 13	48. Articolul 48
14. Articolul 14	49. Articolul 49
15. Articolul 15	50. Articolul 50
16. Articolul 16	51. Articolul 51
17. Articolul 17	52. Articolul 52
18. Articolul 18	53. Articolul 53
19. Articolul 19	54. Articolul 54
20. Articolul 20	55. Articolul 55
21. Articolul 21	56. Articolul 56
22. Articolul 22	57. Articolul 57
23. Articolul 23	58. Articolul 58
24. Articolul 24	59. Articolul 59
25. Articolul 25	60. Articolul 60
26. Articolul 26	61. Articolul 61
27. Articolul 27	62. Articolul 62
28. Articolul 28	63. Articolul 63
29. Articolul 29	64. Articolul 64
30. Articolul 30	65. Articolul 65
31. Articolul 31	66. Articolul 66
32. Articolul 32	67. Articolul 67
33. Articolul 33	68. Articolul 68
34. Articolul 34	69. Articolul 69
35. Articolul 35	70. Articolul 70

71. Articolul 71
72. Articolul 72
73. Articolul 73
74. Articolul 74
75. Articolul 75
76. Articolul 76
77. Articolul 77
78. Articolul 78
79. Articolul 79
80. Articolul 80
81. Articolul 81
82. Articolul 82
83. Articolul 83
84. Articolul 84
85. Articolul 85
86. Articolul 86
87. Articolul 87
88. Articolul 88
89. Articolul 89
90. Articolul 90
91. Articolul 91
92. Articolul 92
93. Articolul 93
94. Articolul 94
95. Articolul 95
96. Articolul 96
97. Articolul 97
98. Articolul 98
99. Articolul 99
100. Articolul 100
101. Articolul 101
102. Articolul 102
103. Articolul 103
104. Articolul 104
105. Articolul 105
106. Articolul 106
107. Articolul 107
108. Articolul 108
109. Articolul 109
110. Articolul 110
111. Articolul 111
112. Articolul 112
113. Articolul 113
114. Articolul 114
115. Articolul 115
116. Articolul 116
117. Articolul 117
118. Articolul 118
119. Articolul 119
120. Articolul 120
121. Articolul 121
122. Articolul 122
123. Articolul 123
124. Articolul 124
125. Articolul 125
126. Articolul 126
127. Articolul 127
128. Articolul 128
129. Articolul 129
130. Articolul 130
131. Articolul 131
132. Articolul 132
133. Articolul 133
134. Articolul 134
135. Articolul 135
136. Articolul 136
137. Articolul 137
138. Articolul 138
139. Articolul 139
140. Articolul 140
141. Articolul 141

Articole

Capitolul 1 - Indreptatirea și măsura exproprierii

Articolul 1

În conformitate cu punctul 5 al art. 3 din rezoluția Adunării Naționale a tuturor românilor din Transilvania, Banat, Crisana și Maramures, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba Iulia, în ziua de 18 Noemvrie - 1 Decemvrie 1918, și avînd ca punct de plecare decretul-lege

no) 3911/919, votat de Marele Sfat Național, se declara dreptul Statului de expropriere pentru cauza de utilitate publică, în măsura și condițiunile cuprinse în legea de față: 1. Pentru a spori și completa proprietățile rurale taranesti, precum și izlazarile și pădurile comunale rurale; 2. Pentru a înlesni dezvoltarea industriei naționale, oprindu-se pământul necesar pentru industria în fiinta sau pentru aceea pe care circumstanțele geografice, topografice și geologice o indica incontestabil cu putinta în viitor; 3. Pentru a usura traiul din orașe și centrele miniere, industriale și balneare, rezervandu-se terenuri spre a se crea mici gospodării pe seama muncitorilor, funcționarilor și altor locuitori cu mijloace modeste de trai; 4. Pentru satisfacerea trebuintelor de interes general, cultural, economic, social și educație fizica.

Capitolul 1 - Indreptatirea și măsura exproprierii

Articolul 2

Exproprierea atinge proprietatea fără privire la calitatea proprietarului, capacitatea lui juridică sau caracterul imobilului expropriat.

Capitolul 1 - Indreptatirea și măsura exproprierii

Articolul 3

Mosiile și părțile de moșii expropriabile, potrivit legii de față, sînt lovite de indisponibilitate. În tot ceea ce privește aplicarea legii, din ziua de 1 Decemvrie 1918, fără îndeplinirea nici unei alte formalități.

Capitolul 1 - Indreptatirea și măsura exproprierii

Articolul 4

Întinderea proprietăților se socotește după starea lor juridică dela 1 Decemvrie 1918, ținându-se seama de efectul succesiunilor deschise dela această dată pînă la promulgarea legii de față. Înstrăinările efectuate dela 1 Decembrie 1918 sînt fără efect în tot ce privește aplicarea legii. Se exceptează și rămîn valabile: 1. Vînzările făcute în conformitate cu ordonanța

no) 1149/919 și 1150/919 a Consiliului dirigent, resortul agriculturii. 2. Vînzările pînă la 10 jug. de fiecare cumpărător făcute către țărani, invalizi, văduvele și orfanii de rasboi, agronomi, preoti, învățători, cultivatori de pămînt. Aceste vânzări vor putea fi revizuite de comitetul agrar. 3. Vînzările făcute pînă la promulgarea legii de față cu aprobarea Comitetului agrar, Consiliului dirigent, Consiliului superior pentru reforma agrară, cu restricțiunile prevăzute în legea de față în ceea ce privește exproprieria. Aceste vânzări vor fi obligatoriu revizuite de Comitetul agrar, care în cazurile bine motivate le validează.

Capitolul 1 - Indreptatirea și măsura exproprierii

Articolul 5

Mosiile stapanite în indiviziune se considera ca fiind divizate în ceea ce privește exproprieria. Alegerea părții de moșie supusă exproprierii se face însă din întreaga suprafața cultivabila a mosiei.

Articolul 6

Se expropriaza în întregime*):

- a)** Toate proprietățile rurale și extravilanele urbane aparținând tuturor persoanelor juridice, cari urmăresc satisfacerea unui interes public ca: corporatiuni, fundatiuni, instituțiuni, biserici, manastiri, capitaluri, universități, școli, spitale, județe, comune etc. Se exceptează: 1. Toate proprietățile rurale și extravilanele urbane ale persoanelor juridice prevăzute la art. 7. 2. Pășunile, fanetele și pădurile comunale urbariale și posesorale, pășunile, asociațiunile organizate în baza legii 1913 art. X; cu excepțiunile prevăzute în această lege. 3. Pământurile cultivabile cari servesc scopurilor instrucției practice agricole a școlilor întreținute de subiectele de mai sus și cari au avut aceste destinațiuni înainte de 1 Decembrie 1918. Întinderea lor nu va putea trece limita maxima de 200 jug. cad. de fiecare școală. 4. Pământurile cultivabile ale parohiilor până la maximum 32 jug. cad. și cari aveau la 1 Decembrie 1918 destinația așa numitelor sesiuni parohiale, porțiuni canonice, sesiuni reduse, sesiunile notariale existente, 8 jug. cad. pentru cantori bisericesti, precum și pământul cultivabil al școlilor până la maximum 16 jug. cad. cari aveau la 1 Decembrie destinația de donatiuni invatatoresti și întrucât serveau acestui scop. Va fi scutit de expropriere până la 10 jug. cad. pământul cultivabil al bisericilor destinat pentru trebuințele bisericesti. Nu se bucura de scutirile impuse în acest alineat parohiile care au mai puțin de 300 suflete și filiile cari au mai puțin de 100 suflete. 5. Grădinile de pomi până la 5 jug. cad. înființate lângă școlile primare în scop didactic și educativ. 6. Pământurile cultivabile pentru fiecare Mitropolie până la 200 jug. cad. pentru fiecare Episcopie până la 100 jug. cad., pentru manastiri până la 30 jug. cad. și după posibilitate în apropierea reședinței. Acolo unde asemenea proprietăți pentru Mitropolii și Episcopii nu exista, ele se vor crea după satisfacerea tuturor indreptatitilor dela art. 86. 7. Casele de locuit cu parcurile lor, intravilanele rurale, clădirile, viile și stabilimentele industriale, morile cu apele cari alimentează. 8. Pădurile sau părțile de păduri care servesc trebuințele normale de lemne de foc și construcțiuni, ale subiectelor indicate în acest act, însă numai în măsura care acoperă aceste trebuințe. 9. Cu prealabilă învoire a comitetului agrar, pământul cultivabil până la maximum de 30 jug. cad. destinat pentru întreținerea orfelinelor, caminurilor de invalizi, azilurilor de bătrâni și saraci și cari au avut acest caracter înainte de 1 Decembrie 1918;
- b)** Pământul folosit prin embatic, plantat sau nu (emphyteuzis), precum și acela ținut de sateni cu arenda cel puțin 5 ani neinterupt dacă aceștia își vor fi construit pe el case, salasuri, mori de apă primitive (rustice), joagare, sau vor fi făcute plantantiuni de vii sau pomi roditori exproprierea făcându-se în folosul lor. Taxalistii și jilerii beneficiază de aceleași drepturi;
- c)** Pământul rural al absenteistilor. Absenteist în sensul legii de față este acela care dela 1 Decembrie 1918 până la depunerea legii de față a lipsit din țară, fără a avea vreo însărcinare oficială în străinătate. Fac excepție proprietățile rurale până la 50 jugare.

Capitolul 1 - Indreptatirea și măsura exproprierii

Articolul 7

Se expropriaza în întregime tot pământul cultivabil din:

- a) Toate proprietățile rurale și extravilanele urbane aparținând tuturor persoanelor juridice cari urmăresc satisfacerea unui interes privat ca: bănci, societăți comerciale și anonime, comunitatile de avere, sindicatele profesionale etc. Nu sînt cuprinse în acest punct, cu excepțiunile în această lege, mosiile persoanelor morale private, înființate și înregistrate încă înainte de 1 Decembrie 1918, pentru culturi agricole sau industriale, întrucît și în prezent servesc acestui scop. Aceste moșii vor fi expropriate în conformitate cu art. 8 al acestei legi;
- b) Toate proprietățile rurale și extravilanele urbane ale alienatilor incurabili și curanzilor pe viața întrucît aceștia n-au descendenți.
- c) Toate proprietățile rurale și extravilanele urbane cari au fost vândute de buna voie sau prin licitație de la 1 August 1914 și pînă la promulgarea legii de față. Se exceptează cumpărările pînă la 100 jugare cadastrale făcute de cultivatorii de pămînt, preoți, învățătorii sau membrii familiilor lor precum și cumpărările făcute pentru schimb de acei proprietari cari au vîndut în acest timp proprietățile lor cu scopul de a face o cultura intensiva. Proprietățile astfel cumpărate vor fi expropriate conform dispozițiunilor legii de față;
- d) Se va putea expropria toate proprietățile rurale cari au fost trecute actualilor proprietari după 1 Noembrie 1917*), în baza ordonanțelor fostului guvern ungar, privitor la restrangerea liberei circulațiuni a mobilelor, cerandu-se prealabilă învoire a comitetului agrar. Fac excepție mosiile minorilor.

Capitolul 1 - Indreptatirea și măsura exproprierii

Articolul 8

Se expropriaza pământul cultivabil rural și extravilan urban al proprietarilor particulari din:

- a) Toate mosiile partea întrecătoare peste 30 jugare cad. în comunele rurale și 10 jugare cad. în comunele urbane care au fost arendate timp de 10 ani agricoli, între 1904 și 1918;
- b) Toate mosiile arendate la 1 Mai 1921 partea întrecătoare peste 50 jugare cad. la munte și deal și 100 jugare cad. la șes. Se înțeleg prin arendare în sensul alineatului a și b din acest articol atît arendarea prin arendaș cat și arendările în parte, în care proprietarul nu a pus nici aratura, nici samanta. Fac excepție mosiile minorilor și cele arendate pe baza dispozițiilor ordonanței No.....;
- c) Toate mosiile cultivate de proprietarii lor, partea întrecătoare peste: 50 jugare cad. la munte 100 jugare cad. la deal. 200 jugare cad. la șes în regiunile cu cereri de improprietarire mari. 300 jugare cad. la șes în regiunile cu cereri de improprietarire mijlocie. 500 jugare cad. la șes în regiunile cu cereri de improprietarire satisfacuate. Comitetul agrar poate reduce exproprieria dela 300 și 500 jugare cad. la limita de 200 jugare cad. în vederea realizării scopului fixat la art. 1 punctul 1 prin colonizare. Se înțelege prin regiuni cu cereri de improprietarire mari, acelea unde cei îndreptățiți prin art. 92 punctul 1-7 inclusiv, - nu pot fi satisfacuti pe baza lotului de completare de 7 jugare cad. prin regiuni cu cereri de improprietarire mijlocie acela unde toți indreptatitii dela art. 92, punctul 1-7 inclusiv*), - sînt satisfacuti pe baza lotului de completare de 7 jugare cad., și prin regiuni cu cereri de improprietarire satisfacuate, acelea unde toți indreptatii pot fi improprietariti.

Capitolul 1 - Indreptatirea și măsura exproprierii

Articolul 9

În baza unei prealabile învoiri a comitetului agrar se va putea trece cu exproprierea și sub limita de 100 jugare cad. pînă la maximum de 50 jugare, fără ca aceasta reducere sa dezorganizeze economiile mijlocii de model; iar dacă ocupația principală a proprietarului nu este agricultura și nici părinții lui nu au fost agricultori, se va putea, cu aceeași prealabilă învoire a comitetului agrar, trece cu exproprierea pînă la 10 jugare în ambele cazuri, în acele regiuni unde lipsește pămîntul necesar pentru satisfacerea cererilor de improprietarire a celor îndreptățiți în baza art. 92¹), punctul 1 pînă la 3 inclusiv.

Capitolul 1 - Indreptatirea și măsura exproprierii

Articolul 10

Loturile celor colonizati după 1 Ianuarie 1885, se expropriaza pînă la limita lotului fixat în regiune pentru improprietarirea indreptatitilor dela art. 92¹).

Capitolul 1 - Indreptatirea și măsura exproprierii

Articolul 11

Mosiile stapanite în indiviziune vor putea fi expropriate acolo unde e nevoie pînă la 50 jug. pentru fiecare coproprietar.

Capitolul 1 - Indreptatirea și măsura exproprierii

Articolul 12

În regiunile cu cereri de improprietarire mari se vor expropria pentru cultura părții din izlazarile urbariale, composesorale, comunale, asociațiunilor particulare organizate în baza legii 1913, art. X*1) precum și ale comunităților de avere, pasunile de munte și cu avizul serviciului silvic, schimbându-li-se caracterul, chiar și păduri, fără privire la excepție făcute la art. 6, 7, dar numai dacă terenul este potrivit pentru cultura.

Capitolul 1 - Indreptatirea și măsura exproprierii

Articolul 13

Pămîntul cultivabil al composesoratelor se expropriaza cu suprafața care întrece limita de expropriere fixată în regiune pentru proprietatea fiecărui composesor sau dacă este nevoie, conform dispozițiilor art. 11. Suprafața astfel expropriata se va delimita din întreaga suprafața a composesoratului, socotindu-se din acest punct de vedere ca indiviză.

Articolul 14

Dacă problema locuințelor nu va putea fi rezolvată cu terenurile disponibile în urma acestei exproprieri, se va trece la o expropriere succesivă în măsura trebuințelor și asupra altor terenuri și anume: în comunele rurale la terenurile situate într-o rază de cel mult 600 metri, iar comunele urbane și centrele miniere, industriale și balneare într-o rază de cel mult 1.000 metri. Punctul de plecare al acestei raze este marginea comunei. Cei expropriați în baza dispozițiilor punctului prezent vor putea fi după posibilitate despăgubiți cu alt pământ corespunzător. Pentru același scop se vor putea expropria și părți din pășunile și pădurile comunale, precum și din pădurile Statului, fără ca întinderea lui să fie micșorată sub necesarul întreținerii contingentului normal de vite din comuna; în caz contrariu suprafața expropriată va trebui înlocuită în altă parte a hotarului comunei. Pentru un loc de casa se va socoti cel mult 1/4 jugar. cad. Cei împartasiți cu astfel de loturi sînt obligați a începe zidirea în cel mult 5 ani dela intrarea în posesie altfel vor pierde loturile și plățile făcute. În comunele rurale, urbane, în centrele miniere, industriale și balneare se vor putea în caz de nevoie expropria extravilane cari dela promulgarea legii stau cel puțin 5 ani nezidite, întrucât pînă la depunerea proiectului de fața nu au fost sadite cu vii ori plantate cu pomi.

Articolul 15

Pămîntul cultivabil al mosiilor din regiunile cu populațiune deasa poate fi întrebuințat la improprietarea satenilor chiar sub limita de 50 jugare cad., cu aprobarea Comitetului agrar și cu învoirea proprietarului, dându-i în schimb o suprafața echivalentă de pămînt, fie în hotarul comunei, dacă este pămînt disponibil, fie în regiunile de colonizare.

Articolul 16

Se socotește ca pămînt cultivabil, în înțelesul legii de fața, tot pămîntul pe care s-au făcut pînă astăzi arături, locurile de faneata, pășunile, golurile de munte, precum și oricare teren ce s-ar găsi propriu pentru a fi dat cu folos în cultura, inclusiv pămîntul inundabil care a fost cultivat sau pasunat. Exproprierea se calculează numai asupra pămîntului cultivabil, adică asupra întinderii rămase din fiecare moșie după ce s-au scăzut viile, grădinile îngrădite, pometurile și hemeistele plantate înainte de 1 Decembrie 1918, pămîntul care a fost și este irigat artificial, pădurile, riurile, lacurile, baltile, locurile mocirloase, suprafețele ocupate de curți și clădiri. Clasificarea făcută de cadastru în aceasta privinta va fi revizuită cu aceasta ocazie.

Capitolul 1 - Indreptatirea și măsura exproprierii

Articolul 17

Terenurile neproductive, rapi, nisipuri mișcătoare, saraturi, lacuri (râuri) cu trestisurile de pe ele, locuri mlăștinoase, mocirle, dacă*)) cad în complexul pământului expropriat, se vor expropria, urmând ca aceste pamanturi neproductive, întrucât vor forma un complex compact mai mare, să se dea comunelor politice, iar în caz contrariu să se împartă loturile invecinate. Clasificarea facuta de cadastru în aceasta privinta va fi revizuită cu aceasta ocazie.

Capitolul 1 - Indreptatirea și măsura exproprierii

Articolul 18

Pământul des inundabil, mocirlos, neproductiv. rapile, nisipurile, precum și albia râurilor; pot fi expropriate în întregime, fără considerare de întindere, pentru a fi îmbunătățite sau împădurite de comuna sau de Stat. Dacă însă proprietarii unor asemenea terenuri se obliga să facă aceste îmbunătățiri într-un termen de 10 ani, Comitetul agrar poate hotărî sa nu fie expropriați, fixând și sancțiunile pentru îndeplinirea obligațiilor proprietarului. Pentru ajungerea scopurilor arătate mai sus nu se tine seama la expropriere de întinderea moșiei. Acolo unde iazurile, lacurile și baltile de o suprafața maxima de 150 jugare sînt inconjurate de pământul expropriat, se vor putea expropria dându-se în proprietatea comunei pentru a fi folosite de sateni.

Capitolul 1 - Indreptatirea și măsura exproprierii

Articolul 19

Pământul expropriat prin dispozițiunile legii de fața, care întrece necesitatea actuala sau comunele invecinate, se va putea lasă pînă la colonizare în folosință foștilor proprietari sau arendasi, dacă nu va fi cerut în arenda de țărani. Ei vor plati pentru acest pămînt o arenda egala cu dobînda pe care le-o datorește Statul. Termenul de arenda va fi de 3 ani; Acest termen se va reînnoi de drept din 3 în 3 ani dacă Statul nu va fi încunoștințat proprietarul sau arendașul, cu 10 luni înainte de expirare, ca vrea sa ia din folosință întreg sau parte din acest teren. Proprietarii vor plati, în afară de arenda, pentru pământul expropriat și lăsat în folosință lor, conform dispozițiunilor de mai sus, și dările către Stat și comuna. Statul își rezerva totuși dreptul de a lua din folosință proprietarului și înăuntrul acestor intervale de timp suprafața necesară pentru executarea lucrărilor premergătoare colonizarii.

Capitolul 1 - Indreptatirea și măsura exproprierii

Articolul 20

Proprietarul poate să-și aleagă partea neexpropriata din moșie, cu condiție ca partea ce rămîne satenilor să fie potrivita pentru parcelare în loturi și să poată fi economiceste bine folosită; de asemenea nici proprietarul nu poate fi expropriat altfel, decât asa ca partea ce-i rămîne sa formeze un întreg economic cu investițiile principale aflătoare pe moșie.

Capitolul 1 - Indreptatirea și măsura exproprierii

Articolul 21

Proprietarul are dreptul sa rezerve în toate regiunile o jumătate din partea scutită de expropriere din moșia sa, un copil al său care pînă la 1 Decemvrie 1918 și-a început studiile agronomice și după ce le va termina în timpul reglementar se dedica economiei rurale.

Capitolul 1 - Indreptatirea și măsura exproprierii

Articolul 22

Mosiile aceluiaș proprietar aflătoare în mai multe comune, fie ca le-a folosit în regie, în arenda sau în parte, vor fi considerate ca una, ramanandu-i proprietarului dreptul sa aleagă care moșie ori părți de moșie sa rămîna scutite de expropriere fără ca suprafața astfel aleasă să poată întrece maximul regional prevăzut de art. 8. În caz de neînțelegere, hotărîrea Comisiunii județene este obligatorie pentru părți. Vor trebui considerate ca unitate și toate acele părți de moșie cari după 1 Decemvrie 1918 au fost rupte din unitatea de moșie. În cazuri excepționale, ministrul agriculturii, cu avizul conform al comitetului agrar, după expertiza la fața locului, poate lasă unui proprietar în una sau mai multe moșii o întindere totală pînă la 500 jugare cad., dar numai în regiunile cu cereri de improprietarire mijlocii sau satisfacute. Pentru acest scop se vor avea în vedere crescatoriile și instalațiile de agricultura industrială și intensiva existente, cu obligațiunea pentru acești proprietari de a conduce exploatarea potrivit unui regulament special întocmit de ministerul agriculturii.

Capitolul 1 - Indreptatirea și măsura exproprierii

Articolul 23

Cînd un proprietar va fi expropriat de întreaga moșie aflătoare în hotarul unei comune, la cererea lui, vor putea să fie expropriate și clădirile apartinătoare acelei moșii, precum și întregul inventar agricol.

Articolul 24

Pentru constituirea și completarea pasunilor comunale:

- i) Se destina din pământul expropriat, conform dispozițiilor legii de față, și numai din pământul propriu pentru pasune, suprafața necesară pentru întreținerea contingentului normal de vite din comuna.
- ii) Se expropria: a). Pământul propriu numai de pasune și faneata aparținând proprietarilor particulari, care întrece suprafața necesară întreținerii vitelor proprii, (pasune și faneata), socotindu-se numărul acestor vite, după contingentul normal în raport cu suprafața de moșie rămasă pentru expropriere, fără însă ca aceasta expropriere pentru pasune să se scoboare sub 50 jugare cad. de fiecare proprietar; pentru aceasta expropriere moșiile stapanite în indiviziune se socotesc ca aparținând unui singur proprietar;
- b) Întreg pământul de fanete și pasune aparținând composesoratelor care întrece întinderea necesară întreținerii contingentului normal de vite (fanete și pasune) ale composesorilor;
- c) Pământul de pasunat și fanete aparținând comunităților de avere pînă la limita necesară întreținerii contingentului normal de vite (fanete și pasune) al locuitorilor, iar în regiunile muntoase pînă la limita necesară întreținerii contingentului de vite reclamant de cerințele locale ale locuitorilor. Pășunile comunelor din fostul reg. II Romanesc de granița din Nasaud, reglementate prin legea XVII din 1890, se mențin ca pășuni comunale, fără alta procedura de expropriere. De aceste pășuni beneficiază toți locuitorii agricultorii din comunele foste graniceresti, fără osebire dacă sînt sau nu descendenți ai familiilor graniceresti;
- d) Părți din pășunile comunale, urbariale și asociațiunile particulare create în baza legilor 1908 VII, 1908 XXXIX*1) 1908 XLIII, cari întrec trebuințele de pasunat al contingentului normal de vite din localitate;
- e) Acolo unde interesul economic al populației cere, vor putea fi expropriate cu avizul silvic și cu aprobarea Comitetului agrar și păduri, numai dacă terenul este propriu pentru pasunat;
- f) Acolo unde nu exista pășuni comunale sau nu exista pentru toți locuitorii din comuna și nu se poate înființa sau completa prin mijloacele arătate la punctele de mai sus, se va destina în acest scop o parte din pământul arabil expropriat, conform dispozițiunii legii de față, pînă la un jugar cad. de fiecare cap de familie;
- g) În regiunile de munte și deal nu se destina pentru pasune pământul arabil care a fost folosit ca atare pînă la 1 Decemvrie 1918. Pământul de pasune care întrece trebuințele de pasunat a contingentului normal de vite a locuitorilor locali va servi la înființarea de pasune cu preferința pentru acei locuitori cari pasunau înainte pe aceste locuri sau cari au ridicat pe ele salasuri, stane sau alte edificii de munte.

Articolul 25

Pământul expropriat conform dispozițiilor art. 24*1) servește numai la înființarea și completarea pasunilor comunale pentru folosirea tuturor locuitorilor proprietari de vite, fără privire dacă au pământ cultivabil, dându-se precădere agricultorilor, muncitorilor agricoli, minieri și industriali.

Capitolul 2 - Pășunile comunale

Articolul 26

Suprafața completării sau infiintării de pășuni comunale se calculează după numărul capilor de familie, socotindu-se după fiecare cap de familie pînă la 10 jugare cad. la munte, pînă la 5 jugare cad. la deal și pînă la 2 jugare cad. la șes. În comunele de munte în cari ocupatiunea principala a locuitorilor este creșterea vitelor se poate socoti pînă la 22 jugare cad. de cap de familie; iar în comunele de deal, pentru aceiași locuitori, pînă la 10 jugare cad. În acest calcul intra și suprafața pasunilor existente comunale, urbariale sau particulare. Pentru muncitorii agricoli (zilieri), mineri și industriali se socotește numai suprafața necesară pentru întreținerea pînă la 2 capete de vite în orice regiune.

Capitolul 2 - Pășunile comunale

Articolul 27

La exproprierea pămîntului de pasune și faneata se va tine seama și de necesitățile de pasune și fanete ale vitelor, personalului silvic, după normele dela art. 26¹), precum și a celor întrebuițate la exploatarea pădurilor, la industria lemnului, minelor și alte industrii.

Capitolul 2 - Pășunile comunale

Articolul 28

Crescătorii de vite existente și recunoscute li se respecta pasunea și faneata necesară.

Capitolul 2 - Pășunile comunale

Articolul 29

În regiunile de munte și deal se pot expropria pentru pasunea comunală și poienilor mai mari de 20 jugare cari sînt în apropiere de marginea pădurii și de sat; iar pentru faneata și cele dela 10 jugare în sus din interiorul pădurii și cele mai mici de 20 jugare din marginea lor.

Capitolul 2 - Pășunile comunale

Articolul 30

În regiunile miniere concesionarii de azi ai terenului expropriat au dreptul de a întrebuița în scopul exploatării miniere a subsolului suprafața de teren strict necesară, plătind proprietarului suprafeței despăgubirea.

Capitolul 2 - Pășunile comunale

Articolul 31

Imparteala pe regiuni a terenului din punct de vedere al exproprierii pământului de cultura și a pasunilor comunale în: munte, deal și șes se va hotărî de către organele de aplicare dela cap. VI al legii prezente, ținînd seama de definiția riguros științifică pentru fiecare moșie.

Capitolul 3 - Pădurile comunale

Articolul 32

Se înființează după trebuința păduri comunale și se completează pădurile comunale existente în modul următor:

- a) Se destina de preferință și în primul rînd suprafața de padure din proprietățile cari se expropria în întregime, conform art. 6, precum și din pădurile Statului;
- b) Se expropria în măsura lipsei orice padure, fie ale persoanelor juridice, fie ale particularilor, pînă la limita de 100 jugare cad. la șes și la deal și la 200 jugare cad. la munte;
- c) Se vor putea expropria chiar și pădurile comunale, urbariale, composesorale, precum și acele păduri cu caracter de păduri comunale, a căror suprafața întrece limita fixată de această lege. Pădurile graniceresti ale comunelor din fostul regiment II românesc de graniță dela Nasaud, potrivit legii XVIII din anul 1890, se mențin, fără alta procedura de expropriere, ca păduri comunale. De aceste păduri beneficiază toți locuitorii agricultori din comunele foste graniceresti, fără osebire dacă sînt sau nu descendenți ai familiilor graniceresti;
- d) Se vor putea expropria și pădurile cumpărate în baza ordonanțelor fostului guvern ungar din 1 Noemvrie 1917, privitoare la restrangerea liberei circulațiuni al imobilelor.

Capitolul 3 - Pădurile comunale

Articolul 33

Suprafața pădurilor comunale se calculează după numărul capilor de familie. Pentru aceasta: În regiunile agricole se vor socoti de fiecare cap de familie pînă la trei jugare cad.; în regiunile acelea unde pământul cultivabil este redus și existența populațiunii se asigura și prin creșterea vitelor, se va putea merge pînă la 5 jugare cad.; iar acolo unde pământul cultivabil lipsește și existența populațiunii se asigura, afară de prasirea vitelor, și prin industria casnică de lemn, se va putea merge pînă la limita de 7 jugare cad. de fiecare cap de familie.

Capitolul 3 - Pădurile comunale

Articolul 34

La fixarea suprafeței pădurilor comunale se va tine socoteala și de pădurile urbariale, composesorale, precum și de acele păduri cari au caracterul de păduri comunale, întinderea lor intrand în suprafața ce urmează a se atribui comunei respective, calculată după normele de mai sus. Atît exproprieria pădurilor, cat și constituirea lor în păduri comunale se face cu avizul și sub direcțiunea serviciului silvic al Statului.

Capitolul 3 - Pădurile comunale

Articolul 35

Pădurile de apărare nu vor putea fi expropriate pentru păduri comunale.

Capitolul 3 - Pădurile comunale

Articolul 36

Cu prealabilă aprobare a comitetului agrar se pot scuti de expropriere toate acele păduri, în măsura care servesc exploatarea minelor, uzinelor de fier și ale tuturor întreprinderilor industriale cari întrebuințează lemnul ca material brut sau ca combustibil pentru fabricarea de articole industriale și cari au menirea de a satisface în prezent și viitor trebuințele de materiale de lemn ale întreprinderilor industriale existente.

Capitolul 3 - Pădurile comunale

Articolul 37

Pădurile comunale existente, precum și cele înființate și completate prin legea de față vor fi administrate prin organele silvice ale Statului, conform legilor în vigoare.

Capitolul 4 - Dispoziții generale

Articolul 38

Împreună cu mosiile expropriate se vor expropria, fără plata, drepturile de apa, de vama și orice prerogative. Aceasta dispoziție nu atinge dreptul proprietarilor de mori și poduri umblatoare existente, afară de podurile umblatoare cari au necesitat investiții importante și cari se vor expropria cu plata.

Capitolul 4 - Dispoziții generale

Articolul 39

Subsolul pământului expropriat aparține Statului cu excepția drepturilor câștigate.

Capitolul 4 - Dispoziții generale

Articolul 40

Din pământurile expropriate Statul își rezerva suprafața necesară pentru trebuințele de interes general, cultural, economic, social, militar, educativ, etc. Pentru construcții de școli și biserici în comunele rurale se pot expropria pînă la cel mult două jugare din orice teren.

Capitolul 4 - Dispoziții generale

Articolul 41

Contractele de arendare pentru pământul cultivabil sînt desființate de drept pentru partea sau părțile de moșie expropriate, reducându-le proporțional și arenda, fără nici un fel de pretentiune din partea arendașului sau a proprietarului. În caz de reziliere parțială, proprietarul este obligat a restitui arendașului din garanție o parte proporțională cu întinderea de pămînt pentru care să desființat contractul de arenda. În caz cînd arendașul a făcut îmbunătățiri pe moșie și aceste îmbunătățiri au fost evaluate și plătite la expropriere, el are drept la o despăgubire egala din partea proprietarului. Dacă suprafața expropriata trece de 25% din întinderea totală a mosiei, arendașii și proprietarii au facultatea de a cere rezilierea contractului întreg, fără nici un fel de pretențiuni. Contractele de arenda ale agronomilor titrați se respecta pînă la terminarea lor.

Capitolul 4 - Dispoziții generale

Articolul 42

Bunurile mici și tot pământul cultivabil cari sînt proprietatea Statului, trece în administrația Casei centrale a împrumutării, pentru a fi întrebuințate conform art. 1 din legea de fața.

Capitolul 4 - Dispoziții generale

Articolul 43

Proprietarii și satenii vor permite drumurile și lucrările necesare folosinței și cultivării pămîntului, adaparii vitelor la adapatori naturale, atît pentru categoriile de pămînt arătate la art. 16¹), cat și pentru părțile de moșii expropriate sau rămase proprietarului. Cheltuielile necesare pentru întreținerea adapatorilor și drumurilor folosite împreună se suporta proporțional de interesați.

Capitolul 4 - Dispoziții generale

Articolul 44

Dacă pe pământul expropriat și dat în folosință satenilor sînt semanturi, ele rămîn pînă la recolta proprietarilor, iar dacă sînt ogoare sau arături, proprietarul are drept la valoarea lor apreciată de organele de aplicare ale legii.

Capitolul 4 - Dispoziții generale

Articolul 45

Mosiile rămase în urma exproprierii nu se pot arenda pe un termen mai mic de 7 ani. Arendarea în total a mosiilor rămase după expropriere se va face cu drept de preferinta la preț și condițiuni egale obștiilor locale sau agronomilor de profesiune.

Capitolul 4 - Dispoziții generale

Articolul 46

Casa centrala a împrumutării poate vinde prin buna învoiala satenilor atât bunurile mici cari sînt proprietatea Statului, cat și suprafețele de pămînt expropriate și cari prin natura lor nu sînt proprii a fi întrebuintate pentru împrumutarea sau pentru pasune, preferîndu-se: așezămintele culturale, sanitare și cooperative, invalizii de rasboi, vădulele cu copii, vecinii sau cei cari l-au stapanit în arenda înainte. Ministerul agriculturii poate vinde prin buna învoiala din pămîntul expropriat pînă la 10 jugare pentru instalații industriale, dacă cumpărătorul se obliga ca în cel mult doi ani dela cumpărare sa instaleze o industrie cu un capital de cel puțin 60.000 lei. Nerespectarea condițiilor de mai sus atrage rezilierea vânzării.

Capitolul 4 - Dispoziții generale

Articolul 47

Statul are drept de preemțiune, cu același preț și în condițiuni egale, la cumpărarea conacelor mosiilor expropriate, precum și al mosiilor în corpuri întregi dela 50 jugare în sus. Acest drept de preemțiune privește numai pămîntul cultivabil astfel cum este definit prin art. 161*) din lege; el se exercită de Casa centrala a împrumutării. Ori și ce vânzare pentru a fi definitivă trebuie să fie notificată Casei centrale a împrumutării, care are timp de 30 de zile libere pentru a retine imobilul vîndut pe prețul și în condițiunile arătate în contractul de vânzare. Dacă în acest timp Casa centrala a împrumutării nu și-a arătat în scris intenția de a cumpara pe același preț și în aceleași condițiuni imobilul, vânzarea este definitivă. Ori și ce vînzător poate să evite exercițiul dreptului de preemțiune în condițiile de mai sus, notificând Casei centrale a împrumutării intențiunea sa de a vinde, arătând prețul și condițiunile. Dacă Casa centrala a împrumutării nu a răspuns în scris, în termen de 30 de zile libere dela notificare, ca voiește sa cumpere imobilul în condițiunile și prețul arătat, vînzătorul este liber sa dispue de imobilul sau cum va voi, vanzandu-l cu prețul și în condițiunile indicate în notificare, în termen de 6 luni. Dacă vînzarea nu se face în acest termen, imobilul rămîne în situația dinaintea notificării. Schimbul de moșii de o întindere egala sau echivalenta ca valoare nu este supus dreptului de preemțiune.

Capitolul 5 - Prețuirea

Articolul 48

Prețul cu care se plătește pămîntul expropriat se fixează în prima instanța de comisiunea județeană pentru expropriere, iar în a doua și ultima instanța de Curtea de apel.

Capitolul 5 - Prețuirea

Articolul 49

Hotărârile comisiilor județene asupra prețului se înaintează mai întâi Comitetului agrar, care are dreptul de a propune o armonizare generală a prețurilor stabilite pentru fiecare județ în parte. Aceste propuneri împreună cu hotărârile comisiilor județene se trimit apoi Curților de apel pentru judecarea definitivă. Hotărârile Curților de apel pot fi atacate, în termen de 3 luni dela pronunțare, înaintea înaltei Curți de casație, pentru violarea acestei legi, numai de către ministerul agriculturii, prin procurorul general de pe lângă înaltă Curte. Curtea de casație va judeca în secțiuni unite, citând părțile și ministerul agriculturii, considerând afacerea urgentă.

Capitolul 5 - Prețuirea

Articolul 50

Prețul terenurilor expropriate se fixează pe jugare cad., pe categorii și calități de pământ. El se determina prin orice elemente de apreciere și anume: prețul de vânzare al pământului în localitate și în vecinătate în anul 1913; prețul de arendare în regiune, capitalizat cu 5%; evaluarea făcută de instituțiile de credit, venitul net la jugarul cad., impozitul fonciar și orice alte date luate din ultimii 5 ani până în 1913. În nici un caz însă prețul nu va trece peste prețul din anul 1913. Socoteala se va face în lei. Pentru stabilirea prețului, leul se considera egal cu coroana. Face excepțiune pământul întrebuințat la înființarea sau completarea pasunilor comunale, al cărui preț se socotește considerându-se leul egal cu doua coroane.

Capitolul 5 - Prețuirea

Articolul 51

Prețul viilor și sadirilor se va socoti după prețul mijlociu din ultimii 5 ani până în 1913. Se va avea în vedere vârsta viei sau sadirilor, modul plantatiunii, lipsurile, varietatile, starea vegetatiei, capitalul investit etc.

Capitolul 5 - Prețuirea

Articolul 52

Prețul pădurilor se va stabili avându-se în vedere la prețuire calitatea materialului lemnos, speciile, căile de comunicație, depărtarea dela gări și centrele de desfacere, fără ca prețul fixat să poată întrece mijlocia prețurilor din localitate sau regiune din ultimii cinci ani înainte de 1913.

Capitolul 5 - Prețuirea

Articolul 53

Prețul clădirilor și instalațiilor industriale se va stabili după prețul de cost, avându-se în vedere vechimea și starea de întreținere. Se va tine seama și de putinta și modul de utilizare.

Capitolul 5 - Prețuirea

Articolul 54

Pentru embaticuri (emphyteuzis), (taxalistii, jelerii) prețul se stabilește înmulțind cu 15 suma anuală plătită, sau valoarea prestațiilor anuale în natura socotite din mijlocia prețurilor pe anii 1886-1895.

Capitolul 6 - Organele de aplicare și procedura de expropriere

Articolul 55

Organele de aplicare sînt:

- i) Comitetul agrar;
 - ii) Comisiunea județeană de expropriere; III. Comisiunea de ocol pentru expropriere
 - i) Comitetul agrar
-

Capitolul 6 - Organele de aplicare și procedura de expropriere

Articolul 56

Comitetul agrar este organul consultativ al ministerului agriculturii în toate chestiunile privitoare la expropriere, improprietare, înființare de proprietăți mijlocii și dare în folosință a pămîntului expropriabil în perioada interimară.

Capitolul 6 - Organele de aplicare și procedura de expropriere

Articolul 57

Atribuțiunile și compunerea comitetului agrar sînt determinate prin art. 37 din legea pentru reforma agrară din vechiul regat. El poate cere comisiunilor*) de ocol un supliment de cercetare la tablourile de improprietare încheiate pentru a fi revizuite atunci cînd au fost trecuți pe tablouri locuitorii cari nu aveau drept sau nu au fost trecuți dintre cei îndreptățiți.

- ii) Comisiunea județeană de expropriere
-

Capitolul 6 - Organele de aplicare și procedura de expropriere

Articolul 58

Una sau mai multe pentru fiecare județ, se compune din 5 membri: un consilier al Curții de apel desemnat de ministerul de justiție ca președinte, sau în lipsa un judecător de tribunal desemnat de președintele tribunalului, un al doilea judecător desemnat tot de președintele tribunalului, un delegat al Casei centrale a improprietării, consilierul agricol județean și un inginer geodesic. Pe lîngă fiecare comisiune județeană va funcționa câte un secretar.

Capitolul 6 - Organele de aplicare și procedura de expropriere

Articolul 59

Hotărârile comisiunii se iau cu majoritate de voturi și se vor da îndată ce lucrarea a fost terminată. Ele vor cuprinde susținerile părților, motivele hotărârii, părerile deosebite și semnăturile membrilor comisiunilor și a secretarului ei.

Capitolul 6 - Organele de aplicare și procedura de expropriere

Articolul 60

Atribuțiunile comisiunilor județene sînt: 1. Se pronunța în prima instanța asupra prețuirii pămîntului și supraedificatelor expropriate; 2. Se rosteste în ultima instanța asupra apelurilor făcute contra hotărârilor comisiunilor de ocol, privitor la situația juridică a proprietății, la calitatea, întinderea, alegerea și stabilirea terenului expropriat, asupra numărului mosiilor ce aparțin aceluiaș proprietar, precum și la stabilirea prețului de arenda pe jugar cad. pentru perioada interimara pînă la improprietare. Hotărârile comisiunilor județene date în aceasta privinta sînt definitive și executorii, fără drept de opoziție, apel sau recurs, cu rezerva dreptului de revizuire din partea Comitetului agrar timp de un an dela executarea în fapt a hotărârii. III. Comisiunea de ocol pentru expropriere

Capitolul 6 - Organele de aplicare și procedura de expropriere

Articolul 61

Una pentru fiecare circumscripție de judecătorie de ocol, se compune din 4 membri: judecătorul de ocol ca președinte, un delegat al Casei centrale a împroprietării, agronomul regional și un inginer geometru. Hotărârile comisiunii se iau cu majoritate de voturi; în caz de paritate decide votul președintelui; ele se vor da de îndată ce lucrarea a fost terminată și se vor constata prin procese-verbale, cari vor cuprinde susținerile părților, motivul hotărârii și semnăturile membrilor comisiunilor și a secretariatului ei, care va fi de preferinta conducătorul Curții funduare. Aceste procese-verbale cuprind și părerile deosebite ale minorității.

Capitolul 6 - Organele de aplicare și procedura de expropriere

Articolul 62

Atribuțiunile comisiunilor de ocol sînt: 1. Se pronunța în prima instanța asupra situației juridice a proprietății din punctul de vedere al exproprierii, asupra întinderii, situației, alegerii și stabilirii termenului expropriabil, asupra cuantumului acestuia și celui ce rămîne neexpropriat. Pentru acest scop, comisiunea va asculta concluziile părților și va face toate investigațiile pentru dobîndirea datelor ce se va socoti necesare pentru darea hotărîrii și va putea pentru aceste lămuriri insarcina experți; 2. Aduna toate elementele necesare:

- a) Pentru evaluarea prețului pămîntului cultivabil expropriat după categorii (pămînt arabil, pasune și fanete) și calitate;
- b) Pentru evaluarea prețului pădurilor, viilor, plantatiunilor de orice fel, clădirilor, stabilimentelor industriale baltilor, stuhariilor, izlazurilor, pămîntului inundabil, necultivabil, etc., cari cad sub expropriere;
- c) Va satori întinderea de pămînt pentru înființarea și completarea pasunelor și pădurilor comunale potrivit dispozițiilor cap. II și III;
- d) Pentru evaluarea prețului de arenda de jugar cad. în perioada interimara pînă la expropriere.

Capitolul 6 - Organele de aplicare și procedura de expropriere

Articolul 63

Procedura pentru funcționarea organelor de aplicare se va preciza prin regulament și instrucțiuni.

Capitolul 7 - Operațiile exproprierii

Articolul 64

Aplicarea dispozițiilor legii de față privitoare la expropriere se face de Casa centrala a împrumutării. Operațiunile de expropriere se vor infaptui odată în toată țara.

Capitolul 7 - Operațiile exproprierii

Articolul 65

Toți proprietarii a căror moșii sînt supuse în total sau în parte exproprierii prin legea de față, sînt datori ca în termen de o luna dela promulgarea ei sa remită fiecărui judecător de ocol al circumscripției în care se afla așezate fiecare din moșiile ce posedă, sau a posedat la 1 Decembrie 1918, o declarațiune în patru exemplare pentru fiecare moșie, care să cuprindă următoarele:

- a) Numele proprietății, a satului, comunei, plății și județului unde este asezata moșia;
- b) Numele proprietarului, capacitatea lui juridică și domiciliul lui real;
- c) Starea juridică a proprietății acum și la 1 Decembrie 1918;
- d) Numărul cotei funduare a proprietății, precum și suprafața de pămînt, specificand în jugare cad. câtă padure, grădini, vii, terenuri irigabile, neproductive, balti, etc., și cat teren cultivabil;
- e) Numărul moșiilor ce posedă acum și la 1 Decembrie 1918, cu arătarea suprafețelor totale și parțiale ca mai sus;
- f) Dacă aceasta moșie era cultivată prin arendasi la 1 Ianuarie 1919 și 1 Mai 1921, și de cat timp, și dacă mai este încă arendată;
- g) Moșia sau moșiile în cari înțelege să-și păstreze maximul prevăzut de lege;
- h) Dacă pe moșie are organizație agricolă, industrială intensiva, în ce consta, ce capital a investit și de ce anume suprafețe de teren are nevoie pentru funcționarea acestei organizații în cazul cînd înțelege să se rezerve, conform dispozițiilor art. 20, precum și partea de moșie ce își alege pentru acest scop;
- i) Dacă posesiunea reală consumă cu cărțile funduare și dacă are procese de proprietate sau repositie sumară în curgere;
- k) Venitul total după cadastru și darea după pămînt, case și stabilimente industriale;
- l) Prețul de cumpărare al moșiei, total sau pe jugare cad., evaluarea la partaj, moșteniri și orice evaluări a institutelor de credit, cu indicarea anului cînd s-a plătit aceste prețuri și s-au făcut evaluările. Obligațiunea de mai sus pentru minori și curanți cade în sarcina reprezentanților lor legali și în cazul dacă asupra imobilului este constituit un drept de uzufruct legal sau convențional asupra uzufructuarului.

Capitolul 7 - Operațiile exproprierii

Articolul 66

Judecătoria de ocol va alătură declarației înaintate extrasele funduare în copii oficiale autentice și le va pune la dispoziția comisiei de ocol. Judecătoria de ocol va dispune ca oficiul cărții funduare sa noteze exproprieria asupra tuturor proprietăților, cari în înțelesul legii de față cad sub expropriere.

Capitolul 7 - Operațiile exproprierii

Articolul 67

Declarația data de proprietar servește ca baza pentru operațiunile exproprierii. Cei ce nu vor da aceasta declarație în termen de o luna sau o vor da greșit, nu vor avea nici o cale deschisă pentru greșelile ce s-ar putea comite din aceasta cauza cu ocaziunea exproprierii, afară de cazul de forta majoră adevărită. Primăriile comunale vor fi datoare a soma proprietarii în scris, în timp de 15 zile dela promulgarea acestei legi, să facă declarație. Somarea se va face la sediul administrației moșiei, păstrând dovada despre aceasta.

Capitolul 7 - Operațiile exproprierii

Articolul 68

Judecătorul de ocol va trimite câte un exemplar legalizat de pe declarațiile proprietarilor, legalizate, unui Casei centrale a împrumutării și altul consilierului agricol județean respectiv.

Capitolul 7 - Operațiile exproprierii

Articolul 69

Comisiunile de ocol pentru expropriere își vor începe operațiunile în cel mult 70 zile dela promulgarea legii de față. Ele își fac lucrările lor în baza informațiilor directe, declarațiunile dela art. 65, precum și pe baza incunostintării ce vor avea pe orice cale despre existența vreunei moșii supusă exproprierii și pentru care proprietarul nu a făcut deosebită declarațiune. Ori este în drept să aducă la cunoștința comisiunii omisiunile săvârșite de cei obligați a face declarațiune conform art. 65.

Capitolul 7 - Operațiile exproprierii

Articolul 70

Ziua hotărâtă pentru începerea operațiunii va fi afișată la primăriile comunelor interesate și va fi adusă la cunoștința de către președintele comisiunii, atât proprietarului prin citatiunile la sediul administrației moșiei sau la domiciliul ales prin declarație, cât și Casei centrale a împrumutării prin consilierul agricol respectiv.

Capitolul 7 - Operațiile exproprierii

Articolul 71

În ziua fixată, comisiunea de ocol se transporta la fața locului și se rosteste asupra întinderii proprietății supuse în total sau în parte exproprierii, asupra diferitelor categorii de pământ, asupra clădirilor și altor îmbunătățiri și asupra suprafețelor cari, în limitele articolelor dela cap. I, urmează a se lasă proprietarului. În același timp comisiunea aduna și elementele necesare pentru fixarea prețului.

Capitolul 7 - Operațiile exproprierii

Articolul 72

Hotărârile date cu unanimitatea membrilor comisiei de ocol pentru expropriere, dacă nu sînt apelate de nici una din părți, rămîn definitive și se executa.

Capitolul 7 - Operațiile exproprierii

Articolul 73

Hotărîrea comisiei de ocol se va da îndată după terminarea lucrărilor chiar la fața locului, ea se va trece în proces-verbal și se va înmana proprietarului, delegatului satenilor, consilierului agricol al județului și primăriei comunale respective. Dosarul actelor se va păstra la judecătoria de ocol.

Capitolul 7 - Operațiile exproprierii

Articolul 74

În contra hotărârilor comisiei de ocol pentru expropriere se va putea declara apel către comisiunea județeană de expropriere atît de proprietar, de țărani, cat și de Casa centrala a împrumietării, prin consilierul agricol sau prin direcțiunea

ei) Termenul de apel este de 15 zile libere. El curge pentru toate părțile dela înmânarea hotărîrii.

Capitolul 7 - Operațiile exproprierii

Articolul 75

În caz cînd hotărîrea nu a fost pronunțată în unanimitate, ea va fi în mod obligatoriu cercetata de comisiunea județeană pentru expropriere. În acest scop se va înainta dosarul din oficiu de către președintele comisiei de ocol pentru expropriere.

Capitolul 7 - Operațiile exproprierii

Articolul 76

Președintele comisiei de județ, primind apelurile arătate la art. 74 și hotărîrile trimise conform art. 73, fixează termenul de judecată, care nu poate fi mai scurt de 30 zile dela primirea apelului. Acest termen se afișează la usa localului de judecată și se aduce la cunoștința părților cel puțin 10 zile înainte de judecată, prin citatiune;

- a)** Proprietarului la sediul administrației moșiei sau la domiciliul real ales prin declarație;
- b)** Satenilor în mana delegatului și prin afișarea la usa primăriei comunelor în care este situata moșia expropriata;
- c)** Casa centrala a împrumietării. Înaintea ambelor comisii de expropriere satenii vor fi reprezentați prin 1-3 delegați sau printr-un reprezentant; iar proprietarii în persoana sau printr-un reprezentant.

Capitolul 7 - Operațiile exproprierii

Articolul 77

Hotărîrea data de comisiunea județeană cu privire la fixarea prețului este supusă apelului în termen de 15 zile dela înmânarea făcută părților, la Curtea de apel, care judeca de urgență și cu precădere. Deciziunile Curții de apel nu sînt supuse opoziției sau recursului.

Capitolul 7 - Operațiile exproprierii

Articolul 78

În ce privește procedura, pînă la unificarea legislației se vor aplica analog, atît înaintea comisiunii de ocol și județene cat și înaintea Curții de apel, normele procedurii civile în vigoare.

Capitolul 8 - Executarea exproprierii

Articolul 79

Hotărîrile definitive ale comisiunilor de expropriere vor fi executate de judecătoria de ocol prin inginerul operator delegat al Direcțiunii cadastrului, conform regulamentului special care face parte integrantă din această lege.

Capitolul 8 - Executarea exproprierii

Articolul 80

În acest scop, comisiunea de ocol pentru expropriere va fixa termenul pentru începerea executării, va pune la dispoziția inginerului delegat al Direcțiunii cadastrului toate datele, precum și dosarul de expropriere. Lucrările de executare vor începe îndată și se vor urma pînă la terminarea lor fără nici o întrerupere.

Capitolul 8 - Executarea exproprierii

Articolul 81

Delegatul Direcțiunii cadastrului, în conformitate cu hotărîrile definitive ale comisiunilor de expropriere, va alcătui planul terenului expropriat, folosind în acest scop planurile cadastrale existente, și relativ la mosiile comasate, hartile și celelalte lucrări tehnice de comasare sau executand un plan nou, în conformitate cu dispozițiunile regulamentului special și cu toate prevederile în vigoare cu privire la lucrările tehnice de comasare. După verificarea noului plan se vor fixa în natura hotarele terenului expropriat. În contra lucrărilor de executare se va putea face dela înmânarea avizului despre verificarea acestora, în termen de 15 zile, contestație la comisiunea județeană. După terminarea lucrărilor de executare pe teren, judecătorul de ocol va trece în cărțile fundare hotărîrile definitive de expropriere, intabuland dreptul de proprietate a Statului. Planul original se va trimite Direcțiunii cadastrului, o copie va fi reținută la dosarul de expropriere, care va fi păstrat la arhiva judecătoriei de ocol, alta copie va fi trimisa primăriei respective.

Articolul 82

Paralel cu operațiunile de expropriere, Casa centrala a împrumutării va lua măsuri ca să înceapă operația de parcelarea pământului expropriat și vânzarea lui la țărani.

Articolul 83

Pînă la efectuarea împrumutării, pământul expropriat va fi folosit prin arendare. Arendarea pământului supus exproprierii, atît în ceea ce privește întinderea, alegerea cat și prețul de arenda se hotărăște de comisiunea județeană de expropriere.

Articolul 84

Odată cu începerea lucrărilor pentru arendare, Casa centrala a împrumutării poate organiza tovarasii de exploatare agricolă, cărora li se vor da în stapanire pământul supus arendării. Membrii acestor tovarasii nu sînt răspunzători decît pentru obligațiile lor proprii.

Articolul 85

Plata prețului convenit proprietarului expropriat se poate face în numerar sau în titluri de renta, amortizabile în 50 de ani și purtătoare de dobînda de 5% pe

an) Valoarea nominală este socotită la plata drept valoare reală. Pentru pământul expropriat pe baza art. 9 și 14 se plătește prețul în numerar. Plata exproprierii pentru toate persoanele morale publice se face în renta perpetua purtătoare de dobînda de 5% pe an.

Articolul 86

Plata prețului pentru fiecare proprietar se face de îndată ce exproprierea este definitivă. Statul face plata prețului totdeauna pentru consemnarea numerarului și rentei convenite la Banca Agrară din Cluj. El se liberează valabil prin simplul fapt al consemnării prețului. Proprietarul va ridica numerariul sau titlurile de renta dela Banca Agrară numai cu autorizația judecătoreiei, ca autoritate a cărții funduare competente.

Articolul 87

Orice acțiune de revendicare, urmăriri imobiliare sau de venituri, precum și orice drepturi reale ca: privilegii, ipoteci legale sau convenționale, uzufruct, servituți, embatic sau besman și orice altele de orice natura, chiar cunoscute Statului, nu pot împiedica exproprierea și rămân desființate de drept asupra porțiunii expropriate din ziua consemnării prețului convenit în renta la Banca Agrară. Judecătoria prin oficiul cărții funduare, în urma cererii Casei centrale a împrumutării și sub dovada consemnării prețului, va ordona radierea tuturor acestora deasupra porțiunii expropriate și închiderea oricăror dosare de acțiuni sau urmăriri. De asemenea, pînă la consemnare, orice cesiune, urmăriri, popriri și sechestre nu se pot înființa în mâinile Statului, care nu are a tine seama de ele, iar cele înființate rămîn de drept desființate.

Articolul 88

Proprietarul este îndatorat să-și ridice singur, sau prin procurator special prețul. La ridicarea prețului se va cere dovada identității și autorizațiunii personale prin act public.

Articolul 89

Dacă imobilul este împovărat, judecătoria de ocol, ca autoritate de carte funduara, va reține tot prețul exproprierii ordonand seriarea pretentiunilor după normele legilor în vigoare. În baza semnării judecătorești se vor achita creditorii ipotecari în renta. Arenda anticipata, întrucât nu ar fi intabulata, se seriaza după creanțele intabulate.

Articolul 90

Orice acțiune de revendicare, urmăriri imobiliare sau devenite, precum și orice drepturi reale de pe imobil, vor trece pe contra valoarea lor, neschimband aceasta împrejurare competența judecătorei. Sarcinile patronatelor inerente mosiilor expropriate vor trece la Stat, proporțional cu partea expropriata, pînă la ulterioară, definitivă și unitară regulamentare a chestiuni. Evaluarea sarcinilor preluate se va face după dispozițiunile legii de fața și echivalentul va fi substras din prețul exproprierii în favorul Statului. Obligamentele și drepturile patronate astfel răscumpărate vor fi împlinite de către Stat și nu vor trece asupra noilor proprietari. Partea II

IMPROPRIETARIEA

Articolul 91

Pământul expropriat pe temeiul legii de fața se parcelează spre a se vinde în loturi cultivatorilor de pământ în condițiunile și modul arătat în legea de fața.

Articolul 92

Vor fi împartasi taranii muncitori de pământ în ordinea următoare: 1. Acei capi de familie, servitori și muncitori agricoli din partea locului cari în ultimii doi ani dinaintea mobilizării și întrucât au fost mobilizati și în timpul exproprierii au lucrat pe moșia expropriata și cari în rasboi au devenit invalizi, dar sînt capabili de a conduce lucrarea pământului. Tot aici se insira văduvele și familiile celor căzuți în rasboi, dacă îndeplinesc condițiunile amintite; 2. Servitorii și muncitorii agricoli din partea locului, capii de familie, cari în ultimii doi ani și în timpul exproprierii, dacă au fost demobilizati, au muncit pe moșia expropriata, dacă au făcut serviciul militar în rasboi fără a fi devenit invalizi; 3. Toți capii de familie cari în rasboi au devenit invalizi, dar sînt capabili de a conduce lucrarea pământului. Tot aici se insira văduvele și familiile celor căzuți în rasboi; 4. Toți capii de familie cari au făcut serviciul militar în rasboi, fără a fi invalizi; 5. Bărbații neinsurati cari au devenit invalizi de rasboi, dar sînt capabili sa conducă lucrarea pământului; 6. Bărbații neinsurati cari au luat parte la rasboi fără a fi invalizi; 7. Mobilizatii prin ordinul consiliului dirigent; 8. Cei emigrati cari s-au întors, respectiv familiile lor, dacă nu au alt sustinator; 9. Capii de familie cari nu au luat parte în rasboi; 10. Bărbații neinsurati majori cari nu au făcut servicii militare în decursul rasboiului; 11. Voluntarii din armata română, ori dintr-o armata aliata sau cari s-au format în grupuri de voluntari independenți. La improprietare îndreptatii de sub punctele 3 și 11 se satisfac cu cei de sub

no) 1, intrand în aceeași categorie; cei dela punctul 2 se vor satisface împreună cu cei de sub

no) 4, intrand în aceeași categorie; iar cei de la punctul 8 vor rămîne cei din urma la improprietare. 12. După satisfacerea tuturor celor îndreptățiți se vor completa și se vor crea unde nu sînt sesiuni parohiale, cantonale și școlare pînă la maximul prevăzut în art. 6,

p) 4.

Articolul 93

La împărțirea terenului expropriat vor lua parte în ordinea prevăzută în art. 92 locuitorii tuturor comunelor cari după situațiunea lor geografică sînt avizate la acel teren, fără considerare la împrejurarea ca moșia expropriata face sau nu parte din hotarul acelei comune, preferîndu-se locuitorii cari au muncit și pasunat pe moșie, chiar din alt județ. Pentru o mai buna cultivare a hotarelor comunale și pentru indestularea celor îndreptățiți se va putea face chiar și schimbul între comune.

Capitolul 10 - Ordinea de preferinta la improprietaryre

Articolul 94

Cînd pămîntul expropriat nu ajunge tuturor celor îndreptățiți, o parte din ei vor putea avea pămînt în alte regiuni unde ar fi disponibil, vor fi preferiti la improprietaryrea pe loc invalizii și văduvele de rasboi, iar din fiecare categorie oamenii în vîrsta, cei cu familie numeroasa și cei cari au gospodării întemeiate.

Capitolul 10 - Ordinea de preferinta la improprietaryre

Articolul 95

În caz de paritate de condițiuni între îndreptățiți din aceeași categorie și de neajungerea numărului loturilor, se va proceda prin tragere la sorți.

Capitolul 10 - Ordinea de preferinta la improprietaryre

Articolul 96

Nu vor putea beneficia de pămînt, nici de arenze prealabile, acei cari au comis acte de trădare împotriva Statului rămîn constatate de forurile judecătorești, cari nu au urmat ordinul de chemare la mobilizare sau au dezertat din armata română, alienații cu excepția foștilor mobilizati și toți cari din orice cauza stau sub curatela sau tutela prelungită.

Capitolul 11 - Parcelarea pămîntului expropriat

Articolul 97

Pămînturile expropriate se vor parcela în loturi de completare, loturi întregi pînă la 7 jugare cad. după calitatea pămîntului și loturi de colonizare pînă la 16 jugare cad. La formarea și distribuirea loturilor se tine seama și de pămîntul pe care cei îndreptățiți îl posedă sau au perspectiva de a-l moșteni în linie directă.

Capitolul 11 - Parcelarea pămîntului expropriat

Articolul 98

În localitățile unde pămîntul cultivabil nu ar ajunge pentru improprietaryrea tuturor satenilor îndreptățiți cu loturi pînă la 7 jugare cad., precum și acolo unde mijlocul principal de existența al locuitorilor nu este agricultura, comisiunile județene pentru improprietaryre vor putea face loturi mai mici de 5 jugare cad.

Capitolul 11 - Parcelarea pământului expropriat

Articolul 99

Dacă după indestularea satenilor rămâne pământ disponibil, se va putea înființa economii model pe seama școlilor primare și normale, posturilor și secțiilor de jandarmi; întinderea acestor ferme nu va depăși 5 jugare cadastrale; iar din pământul rămas disponibil se va înființa noi proprietăți mijlocii, cari nu vor putea trece de 50 jugare cad. Vor avea precădere la optarea acestui fel de proprietăți cei cu pregătiri speciale sau cunoștințe practice probate, cu obligațiunea de a le conduce personal. Tot din pământul disponibil micii funcționari, muncitori marginasi din orașe, muncitori din centrele miniere, industriale și balneare a căror ocupație principala nu este plugaria, vor primi ca loc de casa 1/4 jugar cad. și 1/2 jugar cad. pământ cultivabil pentru a-și crea mici gospodării pe seama familiilor lor.

Capitolul 11 - Parcelarea pământului expropriat

Articolul 100

Fanetele expropriate la munte, la deal și la șes se vor vinde numai în proprietate individuală pînă la 3 jugare cad.

Capitolul 12 - Organele de aplicare

Articolul 101

Organele de aplicare ale împrumietării sînt: 1. Comitetul local; 2. Comisiunea de ocol pentru împrumietare; 3. Comisiunea județeană pentru împrumietare. 1. Comitetul local*) se compune din: secretariatul comunal, primar, preoti, învățători, diriginti și 2-3 sateni delegați (aleși din sanul lor). Comitetul local are însărcinarea de a întocmi în fiecare comuna un tablou de toți satenii cari ar avea drept să fie împrumietariți în conformitate cu dispozițiunile legii și cu ordinea de precădere ce ea stabilește și cari se vor desvolta prin instrucțiuni. 2. Comisiunea de ocol pentru împrumietare se compune din:

- a) Judecătorul ocolului în care e asezata comuna sau substitutul sau, iar în caz de lipsa prim-pretorul sau pretorul;
 - b) Agronomul regional;
 - c) Delegatul Casei centrale a împrumietării.
-

Capitolul 12 - Organele de aplicare

Articolul 102

Comisiunea de ocol are însărcinarea de a judeca listele întocmite de comitetul local cu satenii îndreptățiți a se împrumietari și le va aseza în ordinea de preferinta, potrivit art. 92 și următorii. Comisiunea hotărăște cu majoritate de voturi. Hotărîrea se da cu apel la comisiunea județeană de împrumietare.

Capitolul 12 - Organele de aplicare

Articolul 103

Comisiunile județene pentru improprietare, câte una sau mai multe pe județ, se compun din:

- a) Un judecător numit de președintele tribunalului din sirul judecătorilor de tribunal și în caz de lipsa și șeful judecătoriei de ocol;
- b) Un delegat cu cunoștințe practice și tehnice agricole, numit de Casa centrala a improprietării;
- c) Consilierul agricol județean sau substitutul;
- d) Un inginer geodesic. Pe lângă fiecare comisiune județeană va funcționa după trebuința unul sau mai mulți secretari; președintele comisiunii este judecătorul. Comisiunea județeană pentru improprietare judeca la reședința, în ultima instanța, toate contestațiunile ivite la întocmirea tablourilor de improprietare, stabilind în mod definitiv listele satenilor ce urmează a fi improprietați. Comisiunea județeană fixează și mărimea lotului tip din comuna și face tragerea la sorți a celor improprietați, întrucât va fi trebuința la fața locului.

Capitolul 13 - Procedura improprietării

Articolul 104

Comitetul local întocmește tabloul de improprietare. Acest tablou va sta afișat 15 zile la usa primăriei, școlii și a bisericii și a tuturor localurilor publice din comuna. Dacă tabloul de improprietare este întocmit în mod necorect, sau dacă formalitățile publicării nu sînt respectate, atît secretarul cat și primarul vor fi pedepsiți cu o amenda de 2.000 pînă la 5.000 lei, care se va pronunța de către judecătoria de ocol.

Capitolul 13 - Procedura improprietării

Articolul 105

Comisiunea de ocol pentru improprietare, în cel mult 30 zile dela promulgarea legii de fața, va proceda la judecarea listelor întocmite de comitetul local. Judecarea se face la reședința. Listele încheiate vor fi afișate 15 zile la usa localurilor publice din comune. Comisiunea va încheia proces-verbal de formarea și afișarea lor în dublu exemplar, păstrînd unul la arhiva comunei, iar altul inaintandu-l împreună cu dosarul comisiunii județene. Satenii nemulțumiti vor inainta contestații comisiunii județene de improprietare în termen de 15 zile dela afișare.

Capitolul 13 - Procedura improprietării

Articolul 106

Comisiunea județeană de improprietare fixează termen de judecarea contestațiilor și judeca la reședința contestațiile și fixează în mod definitiv un termen de cel mult 30 zile, tabloul cu ordinea de precădere a celor în drept de a cumpara pămînt, fixează mărimea lotului tip pentru fiecare comuna și procede la tragerea la sorți dacă este cazul. Tragerea la sorți se face pe categorii și în ședința publică în fața comisiunii. Ziua fixată tragerii la sorți a indreptatitilor din fiecare comuna va fi adusă la cunoștința satenilor cu cel puțin 15 zile înainte. Delegații satenilor vor fi invitați sa asiste.

Capitolul 14 - Aplicarea împroprietăririi

Articolul 107

Înainte de parcelare organele de aplicare vor destina pământul expropriat, mai întâi:

- a) Suprafețele necesare pentru împlinirea intereselor generale obștești, spitalicești și ale Statului;
- b) Pământul necesar pentru constituirea sau completarea pasunilor comunale, acolo unde asemenea pășuni nu exista sau nu sînt îndeștuloătoare;
- c) Suprafețele necesare pentru mărirea vetrei satelor (locuri de casa, grădini), pentru creare de sate noi, pentru drumuri, adapatori etc.

Capitolul 14 - Aplicarea împroprietăririi

Articolul 108

Pe baza lucrărilor de împroprietărire rămase definitive, comisiunea județeană va dispune întocmirea planului de parcelare prin inginerul operator sau delegatul direcțiunii cadastrului, în conformitate cu regulamentul special. Planul de parcelare se va depune la primăria comunei în al carei hotar e partea cea mai mare a pământului parcelat, spre vedere publică, afișându-se avizul despre aceasta la toate comunele interesate. Dela afișare în termen de 15 zile se poate face contestație în contra planului de parcelare la comisiunea județeană.

Capitolul 14 - Aplicarea împroprietăririi

Articolul 109

Judecătorul de ocol împreună cu inginerul operator al direcțiunii Cadastrului, avînd în vedere lucrările de împroprietărire rămase definitive și planurile de parcelare întocmite, va aplica parcelarea pe teren și va face la fața locului distribuția loturilor și punerea în stapanire a celor îndreptățiți.

Capitolul 14 - Aplicarea împroprietăririi

Articolul 110

Îndeplinirea acestei operațiuni se va insera într-un proces-verbal făcut în trei exemplare, din cari unul va rămîne la arhiva primăriei locale, altul se va trimite consilieratului agricol din județ, iar al treilea se înaintează Casei centrale a împroprietăririi.

Capitolul 14 - Aplicarea împroprietăririi

Articolul 111

În contra aplicării parcelării pe teren se va putea face contestație la comisiunea județeană în termen de 15 zile delo terminarea definitivă a aplicării parcelării pe teren.

Capitolul 14 - Aplicarea împrôpietării

Articolul 112

Îndată ce lucrările de împrôpietarire vor fi definitiv terminate, comisia de ocol va înainta originalul planului parcelar la serviciul cartografic al direcțiunii cadastrului, iar dosarul întreg împreună cu o copie a planului de împrôpietarire se vor trimite judecătoriei de ocol pentru trecerea în cărțile funduare a parcelarii executate și intabularea dreptului de proprietate asupra celor împrôpietariti. O alta copie se trimite primăriei comunei respective.

Capitolul 15 - Colonizarea

Articolul 113

Întreaga operație a colonizării regiunilor avînd populație rara în înțelesul legii de față e încredințată Casei centrale a împrôpietării, care ia măsurile necesare pentru alcătuirea de sate noi, sau mărirea celor existente.

Capitolul 15 - Colonizarea

Articolul 114

Casa centrala a împrôpietării determina localitățile în cari urmează a se face colonizarea, stabilind, potrivit cu nevoile locale și cu dezvoltarea viitoare, numărul loturilor ce pot forma rezervele, vetrele de sat, porțiunile pentru sporirea vetrelor și izlazurilor comunale înființate, loturile pentru școala, diferite așezăminte de interes public și executa lucrările necesare.

Capitolul 15 - Colonizarea

Articolul 115

Pentru a înlesni colonistilor înființarea gospodariilor, Casa centrala a împrôpietării organizează depozite de materiale pentru construcție, unelte și semințe, acorda credite colonistilor, executa lucrările tehnice necesare și elaborează prin direcțiunea cadastrului și a lucrărilor tehnice planuri de construcții rurale cu devizele de materiale și cheltuielile respective înlesnind colonistilor executarea.

Capitolul 15 - Colonizarea

Articolul 116

Statul avanseaza prin Casa centrala a împrôpietării sumele necesare pentru întocmirea gospodariilor dela articolul precedent, urmînd ca jumătate din aceste cheltuieli să fie restituite de colonisti în timp de 40 de ani prin anuitati cari încep după scurgerea celor dintâi cinci ani dela așezarea colonistilor; cealaltă jumătate rămîne să fie suportată de Casa centrala a împrôpietării din fondul ce i se va aloca anual din bugetul Statului.

Capitolul 15 - Colonizarea

Articolul 117

Au preferința la colonizare, în ordinea de precădere stabilită în tablourile de împroprietărire, locuitorii din regiune, din județ, din alte județe, din alte provincii.

Capitolul 15 - Colonizarea

Articolul 118

Toate celelalte dispozițiuni din prezenta lege, cari nu ar fi contrarii celor din acest capitol, se aplică și la colonizare.

Capitolul 16 - Înstrăinarea loturilor

Articolul 119

Loturile mici se pot vinde. Pînă la plata prețului, vînzarea loturilor nu se poate face decît în suprafața lor totală, astfel cum au fost cumpărate de la Casa centrală a împroprietăririi. Cumpărătorii sînt ținuți să achite integral datoria Casei centrale a împroprietăririi. În aceleași condițiuni sînt permise și donatiunile legale și schimburile.

Capitolul 16 - Înstrăinarea loturilor

Articolul 120

Pămîntul stăpanit de sateni poate fi cumpărat, sub rezerva dreptului de preemțiune a Statului, de orice cetățean român cu obligațiunea de a-l pune în valoare personală. Vînzările dintre sateni cultivatori manual de pămînt, precum și acele făcute absolvenților școlilor de agricultură de toate gradele, nu sînt supuse dreptului de preemțiune al Statului. Dreptul de preemțiune al Statului se exercită de Casa centrală a împroprietăririi, potrivit dispozițiunilor unui regulament special, care va desvolta și procedura aplicării.

Capitolul 17 - Indivizibilitatea loturilor

Articolul 121

Toți proprietarii de pămînt pot declara indivizibilă și supusă transmisiunii, după dispozițiunile cuprinse în acest capitol, o suprafața pînă la 50 jugare. Declarația va fi făcută în scris la judecătoria de ocol respectiva de către proprietar, care se va prezenta în persoană. Ea va cuprinde numele proprietarului, domiciliul, situația, întinderea și vecinătățile terenului ce voiește să se declare indivizibil și semnatura proprietarului. În caz cînd proprietarul nu știe carte, declarația va fi semnată de redactorul sau scriitorul actului, care se va prezenta în persoană la judecătoria de ocol. Judecătorul de ocol va primi declarația scrisă a proprietarului, va lua act de voința acestuia și va încheia proces-verbal de cele constatate. Declarația și procesul-verbal vor fi transcrise într-un registru anume alcătuit și ținut la judecătoria de ocol pe numele proprietarilor.

Capitolul 17 - Indivizibilitatea loturilor

Articolul 122

Prin derogare dela codul civil și cu respectarea articolului precedent, orice proprietar de pământ poate desemna prin testament pe moștenitorul sau moștenitorii beneficiari, cari vor avea sa despăgubească pe comostenitori după normele legii de fața.

Capitolul 17 - Indivizibilitatea loturilor

Articolul 123

În cazul cînd împărțirea pământului între moștenitori nu s-ar putea face fără a încă lua dispozițiunile art. 121 și în cazul cînd moștenitorul nu a fost desemnat conform art. 122, pământul poate fi atribuit, prin buna înțelegere, unuia din moștenitorii legali, cari sînt ținuți pentru aceasta a se prezenta singuri cînd sînt majori, sau prin tutori sau curatorul lor cînd sînt minori ori interzisi, în fața judecătorului pentru a lua act de invoeala. Judecătorul de ocol poate să nu legitimeze invoeala, numai dacă tutorul sau curatorul e altă persoană decît Statul sau mama moștenitorului și dacă socotește ca invoeala nu ocrotește de ajuns interesele moștenitorilor reprezentanți.

Capitolul 17 - Indivizibilitatea loturilor

Articolul 124

În caz de neînțelegere între moștenitori, judecătorul, în termen de 10 zile dela cererea oricăruia dintre moștenitori, va chema toți moștenitorii prin citații individuale la domiciliu și va cauta sa stabilească o înțelegere asupra aceluia sau acelor cari vor deveni proprietari ai lotului sau loturilor și asupra despăgubirilor de acordat celorlalți moștenitori, inscriind înțelegerea într-un proces verbal semnat și de părți. În cazul cînd părțile nu cad la invoeala, judecătorul va trece la soți lotul sau loturile ce sînt de împărțit între moștenitori, fixând totdeodată și prețul potrivit încheind despre toate aceste operațiuni un proces-verbal, semnat și de părțile interesate. În toate aceste cazuri judecătorul de ocol va inainta procesul-verbal de constatare în original Casei centrale a împrumutării, oprind însă la dosar o copie cu semnatura sa.

Capitolul 17 - Indivizibilitatea loturilor

Articolul 125

Moștenitorul asupra căruia rămîne pământul ia de drept în sarcina sa întreaga suma cuvenită ca despăgubire fiecărui moștenitor în parte și are obligațiunea sa achite partea fiecăruia în termen de 5 ani și cu o dobînda de 5 la suta pe an, platibila din 6 în 6 luni, începînd cu luna a doua dela recolta întîia a noului proprietar și continuand anual la același termen. În caz de întîrziere mai mare de o luna dela data cînd urma să fie facuta plata, fie a capitalului, fie a dobînzii, comostenitorii pot sa ceara judecătorului de ocol, după normele arătate în art. 124, excluderea moștenitorilor care nu și-au împlinit obligațiunile, rezilierea împărțelii și facerea unei noi imparteli.

Capitolul 17 - Indivizibilitatea loturilor

Articolul 126

Construcțiunile sau îmbunătățirile funciare făcute în cursul posesiunii de moștenitorul asupra căruia a rămas totul, nu împiedica operațiunea din articolul precedent, judecătorul urmând însă să stabilească pe baza unei evaluări drepturile la despăgubiri ce se cuvin.

Capitolul 17 - Indivizibilitatea loturilor

Articolul 127

Moștenitorii loturilor pot să se imprumute la Casa centrala a împrumutării cu ipoteca asupra loturilor pentru sumele ce trebuie să răspundă celorlalți comostenitori. În acest caz Casa centrala a împrumutării va încasa odată cu ratele împrumutului acordat și anuitatea datorită pentru plata prețului loturilor.

Capitolul 17 - Indivizibilitatea loturilor

Articolul 128

Prin derogare la regulile stabilite prin codul civil, satenii proprietari de pământ au libertatea de a dona sau a testa pînă la doua jugare, fără obligațiunea pentru donatar sau legatar de a raporta chiar în numerar excedentul peste cotitatea disponibilă.

Capitolul 17 - Indivizibilitatea loturilor

Articolul 129

Un regulament special făcînd parte integrantă din această lege, va desvolta în amănunt aplicarea principiilor din acest capitol.

Capitolul 18 - Cultivarea loturilor

Articolul 130

Pentru asigurarea unei bune culturi a pămîntului micii proprietăți, o cat mai buna întrebuințare a izlazurilor comunale, cum și punerea în valoare a produselor micii proprietăți, Casa centrala a împrumutării are dreptul de a stabili și impune micilor proprietari obligațiuni privitoare la planul de cultura, la organizarea mijloacelor de cultura și tovarasii, cari să îndrumeze pe sateni spre o cultura rațională și intensiva, la desfacerea produselor lor și îmbunătățirea rasei vitelor, determinînd și sancțiunile de luat.

Capitolul 18 - Cultivarea loturilor

Articolul 131

Acei cari nu vor îndeplini obligațiunile prevăzute în articolele de mai sus, vor fi deposedati fără somațiune printr-o hotărîre pronunțată de judecătorul de ocol, după cererea serviciului agricol județean și după ce va fi citat pe cel a carei deposedare se cere. Hotărîrea se va da cu drept de apel la tribunal. Termenul de apel este de 30 zile libere dela pronunțare. Tribunalul va judeca în camera de consiliu în termen de 15 zile maximum. Hotărîrea tribunalului va fi definitivă, fără opoziție sau recurs. Procedura va fi gratuita și părțile se vor cita din oficiu. Proprietarul deposedat are dreptul la restituirea valorii pămîntului plătită.

Capitolul 18 - Cultivarea loturilor

Articolul 132

În toate cazurile de deposedare, loturile intră în proprietatea Casei centrale a împrumutării, care va dispune de ele conform prevederilor acestei legi.

Capitolul 18 - Cultivarea loturilor

Articolul 133

Cumpărătorii de loturi cari nu vor fi achitat 4 rate semestrial din preț, vor fi deposedati de către Casa centrala a împrumutării pe cale administrativă, după somație, în termen de 30 zile, punere în întîrziere ori judecata și fără îndatorirea de a urmări în prealabil încasarea ratelor.

Capitolul 19 - Plata loturilor

Articolul 134

Îndată ce prețul exproprierii va fi satorit definitiv și satenii îndreptățiți vor fi intrat în posesiune, se va calcula prețul de vânzare al imobilelor și se va repartiza pe noui proprietari. Satenii pot plati la intrarea în posesiune în total sau în parte valoarea pămîntului sau imobilelor expropriate.

Capitolul 19 - Plata loturilor

Articolul 135

Statul va contribui cu 50 la suta din prețul cumpărării imobilelor la impartasirea cu pămînt a acelor îndreptățiți de la art. 92. Pentru pămîntul întrebuițat la înființarea și completarea pasunilor și pădurilor comunale, Statul nu contribuie la plata prețului.

Capitolul 20 - Dispozițiunile de executare

Articolul 136

Toate actele și transmisiunile, fără nici o excepție, privitoare la expropriere, precum și toate actele judiciare și extra-judiciare, făcute în executarea dispozițiilor privitoare la aplicarea acestei legi, sînt scutite de orice fel de taxe și timbre, de asemenea actele și transmisiunile, actele judiciare și extra-judiciare făcute în scopul împărțirii pămîntului.

Capitolul 20 - Dispozițiunile de executare

Articolul 137

Toate obligațiile financiare decurgînd din aplicarea acestei legi se fac în contul Statului prin Banca agrară, societate anonimă cu sediul în Cluj, după normele și în condițiunile ce se vor stabili printr-o convențiune aprobată de consiliul de miniștri. Banca agrară își va spori treptat capitalul social inițial, prin emisiuni, fuzionari sau participari, pînă la suma de 150 milioane. Aceste sporiri de capital prin derogare dela orice dispoziții contrare cuprinse în legi și ordonanțe, se vor face în baza deciziunilor consiliului de administrație. Fondul anticipat de Stat rămîne la dispoziția Băncii agrare și mai departe în aceleași condițiuni. Statutele Băncii agrare vor fi modificate conform dispozițiilor legii de față și a convențiunii încheiate cu Statul și vor fi aprobate de către consiliul de miniștri. Cu autorizația și în condițiile stabilite prin jurnal al consiliului de miniștri, Banca agrară va beneficia de toate drepturile de Credit financiar, cari nu-și au sediul principal pe teritoriul României și însărcinată cu lichidarea afacerilor acestor institute. În tot ce privește operațiunile sale în legătură cu legea de față, Banca agrară va fi scutită de orice impozite și competente fiscale. Pentru arenzile și anuitatile restante, Banca agrară este autorizată să-și urmărească debitorii pe cale administrativă.

Capitolul 20 - Dispozițiunile de executare

Articolul 138

Instrucțiunile și regulamentul de aplicare vor completa și lămuri în amănunt dispozițiunile prevăzute în această lege. Toate legile și regulamentele contrarii legii de față sînt și rămîn abrogate. Executarea legii se face de ministerul agriculturii.

Capitolul 20 - Dispozițiunile de executare

Articolul 139

Procedura exproprierii pe baza legii de față se face de drept numai odată pentru fiecare moșie sau parte de moșie și este terminată prin hotărîrea definitivă data de organele de aplicare. După terminarea exproprierii, dispozițiile legii de față relativ la expropriere se abroga.

Capitolul 20 - Dispozițiunile de executare

Articolul 140

Orice tablouri, harti, procese-verbale și alte documente dresate la aplicarea legii prezente se considera de documente publice. Toți aceia cari, în orice calitate, ar contribui la introducerea unor date contrare adevărului în astfel de documente, inlesnind favorizarea ori pagubirea cuiva, se vor pedepsi după prevederile codului penal dar li se va aplica și o pedeapsă disciplinară dela 1.000 pînă la 5.000 lei. Judecata se aduce în prima instanța de tribunal admițându-se apelul la Curtea de apel.

Capitolul 20 - Dispozițiunile de executare

Articolul 141

Decretele-legi

no) 3911/1919,

no) 2470 din 1920 și

no) 4176/919 se ratifica. Ele se abroga dela data promulgării acestei legii. _____